

Неприбуткові організації: ризикові операції, облік, звітність

Онлайн-вебінар
28.07.2021 р.

Лектор: Галина Морозовська

Експерт з оподаткування та обліку

НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- **ПКУ** – Податковий кодекс України.
- **ПКУ** – Господарський кодекс України.
- **ЦКУ** – Цивільний кодекс України.
- **КпАП** – Кодекс України про адміністративні правопорушення.
- **Закон №966** – Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV.
- **Закон №2866** – Закон України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» від 29.11.2001 р. № 2866-III.
- **Закон №554** – Закон України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки» від 07.10.1997 р. № 554/97-ВР.
- **Закон №4572** – Закон України «Про громадські об'єднання» від 22.03.2012 р. № 4572-VI.
- **Положення №88** – Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом Мінфіну від 24.05.1995 р. № 88.
- **Наказ №186** – Спрощений План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств, затверджений наказом Мінфіну від 19.04.2001 р. № 186.
- **Положення №1130** – Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість, затверджене наказом Мінфіну від 14.11.2014 р. № 1130.
- **Наказ №298** – Наказ Мінфіну від 14.12.1999 р. № 298 «Про порядок бухгалтерського обліку гуманітарної допомоги»

Як отримати/зберегти статус неприбуткової організації

Хто на як може потрапити до Реєстру неприбуткових організацій.

Збереження неприбуткового статусу. Ризикові операції.

Чи можна вести підприємницьку діяльність? Пасивні доходи (проценти, роялті, дивіденди), продаж ОЗ, доходи від оренди – не заборонені?

Які витрати цільові/статутні. Ризики відсутності кошторису та витрат за межами кошторису. Виплата премій, матдопомоги – чи можуть через це виключити з Реєстру?

Чи вагомо для благодійних організацій дотримуватися частки адмінвитрат?

Наслідки порушення умов неприбутковими організаціями.

Хто може бути неприбутковою організацією

Неприбутковою організацією можуть бути:

- бюджетні установи;
- громадські об'єднання, політичні партії, творчі спілки, релігійні організації, благодійні організації, пенсійні фонди;
- спілки, асоціації та інші об'єднання юридичних осіб;
- житлово-будівельні кооперативи (з першого числа місяця, наступного за місяцем, в якому відповідно до закону здійснено прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом житлового будинку і такий житловий будинок споруджувався або придбавався житлово-будівельним (житловим) кооперативом), дачні (дачно-будівельні), садівничі та гаражні (гаражно-будівельні) кооперативи (товариства);
- ОСББ, асоціації власників жилих будинків;
- професійні спілки, їх об'єднання та організації профспілок, а також організації роботодавців та їх об'єднання;
- сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи, кооперативні об'єднання сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів;
- інші юридичні особи, діяльність яких відповідає вимогам цього пункту.

пп. 133.4.6 ПКУ

Хто може бути неприбутковою організацією

До неприбуткових організацій можуть потрапити ті установи та організації, які **відповідають вимогам п. 133.4 ПКУ**. У такому разі для цілей ПКУ вони **не є платниками податку на прибуток**.

Вимоги:

- 1) створені відповідно свого профільного законодавства;
- 2) статдокументи містять:
 - заборону розподілу доходів (прибутків) між членами, засновниками (не стосується бюджетних установ);
 - твердження, що у разі ліквідації активи передаються такій же організації чи бюджету (не стосується ОСББ, житлово-будівельних кооперативів та бюджетних установ).
- 3) включенні у РЕЄСТР неприбуткових установ та організацій

п. 133.4.6, пп. 14.1.121 ПКУ

Чи можуть с/г кооперативи бути неприбутківцями

Суть у тому, що за їх профільними законами передбачена можливість розподіляти отримані доходи (прибутки) або їх частину серед членів обслуговуючих кооперативів через здійснення кооперативних виплат і виплат на паї.

*Ст. 25, 26 Закону №1087
п. 1, 5 ст. 9 Закону №469*

А розподіл доходів/прибутків – перепона для перебування у числі неприбутківців за ПКУ. Проте обслуговуючі кооперативи та сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи можуть перебувати в Реєстрі неприбуткових установ та організацій за умови, **якщо їх статутні документи не будуть передбачати розподілу доходів (прибутків) між членами** та доходи (прибутки) будуть витрачатися лише на статутні цілі.

*Лист Мінфіну від 02.09.2019 р. №11210-09-63/21886,
ЗІР категорія 102.04*

Хто може бути неприбутковою організацією

ПОРЯДОК ведення Реєстру неприбуткових установ та організацій, включення неприбуткових підприємств, установ та організацій до Реєстру та виключення з Реєстру

затверджено постановою КМУ від 13.07.2016 р. № 440

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Хто може бути неприбутковою організацією

Новоствореній організації, яка не має на меті отримання прибутку, важливо встигнути протягом **10 днів** з дня державної реєстрації подати документи (зокрема заяву за формою 1-РН) для включення в Реєстр неприбуткових – тоді неприбутківцем (тобто неплатником податку на прибуток) вона буде з дати реєстрації в ЄДР. Строк розгляду податківцями – 3 робочі дні.

Якщо прогавити цей 10-денний строк, то:

- з дати реєстрації у ЄДР до дати включення у Реєстр неприбуткових організація – звичайний платник податку на прибуток;
- лише з дати включення у Реєстр – не платник податку на прибуток.

п. 4, п. 6 Порядку № 440, пп. 133.4.1 ПКУ

Хто може бути неприбутковою організацією

Заява та документи для реєстрації

Для реєстрації безсумнівно треба відповідати згаданим вище вимогам, зокрема щодо установчих документів та подати комплект документів для включення у Реєстр:

- **заяву за формою № 1-РН** (додаток 1 до Порядку № 440), підписану керівником або представником організації та скріплені печаткою (за наявності);
- **копії установчих документів** (крім тих, які оприлюдненні на порталі ЄДР). Житлово-будівельні кооперативи також засвідчені підписом керівника або представника такого кооперативу та скріплені печаткою (за наявності) копії документів, що підтверджують дату прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом житлового будинку та факт спорудження або придбання такого будинку житлово-будівельним (житловим) кооперативом. Неприбуткові організації, що діють на підставі установчих документів організації вищого рівня, відповідно до закону подають разом із реєстраційною заявою за ф. 1-РН копію документа, який підтверджує включення до організації вищого рівня та надає право діяти на підставі установчих документів такої організації вищого рівня (п. 6 Порядку № 440).

Зразок <https://km.tax.gov.ua/data/files/258806.pdf> заповнення заяви привели податківці.

Хто може бути неприбутковою організацією

Рішення про включення в Реєстр не надсилають.

новина ГУ ДПС у Дніпропетровській області <https://dp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/print-392805.html>

В електронному кабінеті перевіряємо чи внесли організацію в Реєстр (там же буде і дата включення в Реєстр).

З переліком неприбуткових установ (організацій) включених до Реєстру можна ознайомитись у відкритій та приватній частинах Електронного кабінету, розміщеного на офіційному вебпорталі ДПС (<https://cabinet.tax.gov.ua>)

ЗІР категорія 102.04

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Збереження неприбуткового статусу

Доходи (прибутки) неприбуткової організації використовуються виключно для фінансування витрат на утримання такої неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її **установчими документами**.

Доходи неприбуткових релігійних організацій використовуються також для здійснення неприбуткової (добродійної) діяльності, передбаченої законом для релігійних організацій, у тому числі надання гуманітарної допомоги, здійснення благодійної діяльності, милосердя

Пп. 133.4.2 ПКУ, п. 4, п. 6 Порядку № 440

Підприємницька діяльність

Чи може неприбуткова організація здійснювати підприємницьку діяльність?

Законодавство не забороняє неприбутковим організаціям, окрім своєї основної неприбуткової діяльності, здійснювати й іншу діяльність (підприємницьку), якщо ця діяльність відповідає цілям, для яких вони були створені, і сприяє їх досягненню. Звісно, якщо профільне законодавство не забороняє.

Ст. 86 ЦКУ

Слід передбачити можливість здійснення конкретної діяльності у Статуті.

ПКУ також не обмежує види діяльності, від яких неприбуткова організація може отримувати дохід, а обмежує тільки напрям його використання.

Підприємницька діяльність

Громадське об'єднання зі статусом юрособи має право здійснювати підприємницьку діяльність безпосередньо, якщо це передбачено його статутом, або через створені ним юрособи (підприємства), якщо така діяльність відповідає меті (цілям) громадського об'єднання та сприяє її досягненню.

Якщо неприбуткова організація (розглядається громадське об'єднання) проводить підприємницьку діяльність для досягнення мети, заради якої вона була створена, а саме **виключно для фінансування видатків на утримання такої неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами, то це не позбавляє її статусу неприбуткової.**

Лист Мінфіну від 06.02.2019 р. № 11210-09-5/3214

Підприємницька діяльність

Благодійні організації мають право здійснювати господарську діяльність без мети отримання прибутку, яка сприяє досягненню їх статутних цілей.

Ч. 4 ст. 16 Закону № 5073

Щодо створення благодійним фондом комерційного товариства

«Дохід, який буде отриманий БФ від діяльності ТОВ, має бути використаний виключно на статутну діяльність БФ та не може бути розподілений, у будь-який спосіб, між засновниками, учасниками, працівниками БФ, крім оплати їх праці) неприбуткова організація має право бути засновником ТОВ».

Лист ДФСУ від 19.09.2016 р. №20300/6/99-99-15-02-02-15

Господарська діяльність

Благодійні організації мають право здійснювати господарську діяльність без мети одержання прибутку, що сприяє досягненню їх статутних цілей (частина четверта ст. 16 Закону N 5073).

Це відповідає визначенню благодійної діяльності, під якою відповідно до п. 2 частини першої ст. 1 Закону N 5073 слід розуміти добровільну особисту та/або майнову допомогу для досягнення визначених цим Законом цілей, що не передбачає одержання благодійником прибутку, а також сплати будь-якої винагороди або компенсації благодійнику від імені або за дорученням бенефіціара.

Отже, благодійна організація може здійснювати господарську діяльність (зокрема, розповсюджувати рекламну (сувенірну) продукцію) лише на некомерційній основі (без мети одержання прибутку) для досягнення статутних цілей.

Благодійна організація може здійснювати господарську діяльність (зокрема, проводити інші заходи, які відносяться до статутної діяльності) лише на некомерційній основі (без мети одержання прибутку) для досягнення статутних цілей

*ДФСУ від 16.07.19 р. № 3294/6/99-99-15-02-02-15/ІПК
ІПК ДФСУ від 19.03.19 р. № 1113/6/99-99-13-02-03-15/ІПК*

Продаж ОЗ – не порушення умов

Чи повинна неприбуткова організація платити податок на прибуток після продажу основних засобів?

Ні, якщо кошти, отримані неприбутковою організацією від продажу власних основних засобів, вона використовує для здійснення своєї статутної діяльності без розподілу таких доходів (прибутків) або їх частини серед засновників (учасників), членів організації, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соцвнеску), членів органів управління та інших, пов'язаних з ними осіб, то таке використання не є порушенням вимог пп. 133.4.2 ПКУ. І, відповідно, така операція не оподатковується податком на прибуток.

Головне управління ДФС у Київській області

Неприбуткова організація планує оновити комп'ютерну техніку. Чи буде порушенням статутної діяльності для такої організації продаж старої техніки, якщо кошти від такого продажу будуть використані на придбання нової?

Якщо кошти, отримані неприбутковою організацією від продажу власної комп'ютерної техніки, використано для придбання нової техніки, що використовуватиметься для здійснення статутної діяльності такої неприбуткової організації, таке використання не є порушенням вимог пп. 133.4.2 ПКУ

Вісник. Офіційно про податки

<http://www.visnuk.com.ua/uk/faq/question/481>

Здача в оренду – не порушення умов

Чи має право неприбуткова організація здавати приміщення в оренду?

Неприбуткова організація має право здавати приміщення в оренду. Дохід, отриманий від такої діяльності, не підлягає обкладенню податком на прибуток, якщо використовується для фінансування статутної діяльності неприбуткової організації.

лист ГУ ДФС у Харківській обл. від 12.02.2016 р. №827/10/20-40-15-03-14

ІПК від 19.10.2018 р. № 4493/П/99-99-15-02-02-14/ІПК

ІПК ФСУ від 21.05.2018 р. № 2238/6/99-99-15-02-02-15/ІПК

ІПК ФСУ від 20.04.2018 р. № 1797/ІПК/05-99-12-03-16

ІПК ФСУ від 07.03.2018 р. № 912/6/99-99-15-02-02-15/ІПК

Пасивні доходи

Чи можна отримувати проценти за депозит, тимчасово вільні кошти?

Так, якщо кошти, отримані неприбутковою організацією як відсотки від розміщення вільних коштів на банківському депозиті, буде використано для здійснення своєї статутної діяльності без розподілу таких доходів (прибутків) або їх частини серед засновників (учасників), членів такої організації, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших, пов'язаних з ними осіб, то таке використання не є порушенням вимог пп. 133.4.2

ІПК від 19.05.2021 № 1900/ІПК/99-00-21-02-02-06

ІПК ДПСУ від 07.02.2019 р. №432/6/99-99-15-02-02-15/ІПК

ІПК ГУ ДФС у Волинській обл. від 01.03.2018 р. № 827/ІПК/10/03-20-12-04-08

ІПК ДФСУ від 23.08.2017 р. № 1732/6/99-99-15-02-02-15/ІПК

лист ДФСУ від 19.10.2015 р. № 21971/6/99-99-19-02-02-15

Отримання дивідендів

Чи можна отримувати дивіденди?

Вступ спілки **споживчих товариств**, яка має статус неприбуткової організації, як засновника або учасника до господарського товариства та **отримання дивідендів** від такого товариства не є підставою для виключення спілки споживчих товариств з Реєстру у разі отримання доходів у межах статутної діяльності і їх використання такою неприбутковою організацією виключно для фінансування видатків на її утримання, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами

ІПК ДФС від 15.08.2019 р. № 3807/6/99-99-15-02-02-15/ІПК

Надання платних послуг

Чи можна надавати платні послуги?

Внесені до Реєстру неприбуткові організації не сплачують податок на прибуток з будь-яких доходів (**у тому числі від надання платних послуг в рамках своєї статутної діяльності**), отриманих від господарської діяльності, за умови, що такі доходи (прибутки) використовуються такою неприбутковою організацією виключно для фінансування видатків на утримання такої неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами

ІПК ДФСУ від 01.03.18 р. № 826/6/99-99-15-02-02-15/ІПК

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Отримання поворотної фіндопомоги

Чи можна ОСББ отримувати поворотну фіндопомогу?

Отримання ОСББ поворотної фінансової допомоги від фізичної особи - члена об'єднання не є підставою для виключення такого ОСББ з Реєстру неприбуткових установ та організацій.

ІПК ДФСУ від 27.02.2019 р. № 781/6/99-99-15-02-02-15/ІПК

Чи можна обслуговуючий кооператив отримувати поворотну фіндопомогу?

Отримання обслуговуючим кооперативом, внесеним до Реєстру, коштів у вигляді благодійних внесків та поворотної фінансової допомоги не є підставою для втрати статусу неприбуткової організації, за умови

ІПК ДПСУ від 11.08.2020 р. № 3306/ІПК/99-00-05-05-02-06

Курсові різниці

Отримання курсових різниць – підстава для виключення з Реєстру?

Дохід неприбуткової організації, отриманий у вигляді позитивного значення курсових різниць від перерахунку іноземної валюти, отриманої в якості доходу від статутної діяльності, не є об'єктом оподаткування податком на прибуток

лист ДФС від 07.09.2015 р. №19062/6/99-99-19-02-02-15

лист ДФС від 18.02.2016 р. № 3624/6/99-99-19-02-02-15

лист ГУ ДФС у м. Києві від 21.04.2016 р. № 9374/10/26-15-12-05-11

Дозволені доходи

На що звертають увагу податківці?

Звертають увагу на дозволеність за профільним «неприбутковим» законодавством та «статутність» такої діяльності і податківці:

- «установа чи організація, яка отримала статус неприбуткової організації, **має право здійснювати діяльність, передбачену законом, згідно з яким вона створена, та отримувати доходи у межах такої діяльності**, за умови, що ці доходи будуть використані виключно для фінансування видатків на утримання такої неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами. Будь-які операції неприбуткової організації підлягають оформленню первинними документами відповідно до вимог Закон № 996»

ІПК ДФСУ від 01.03.2018 р. № 826/6/99-99-15-02-02-15/ІПК

- у разі отримання доходів (прибутків) неприбутковою громадською організацією **в межах своєї статутної діяльності** та використання їх на фінансування видатків на утримання такої неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами без розподілу таких доходів (прибутків) серед засновників (учасників), така організація не позбавляється статусу неприбуткової

лист ДФС від 09.10.2017 р. № 2178/6/99-99-15-02-02-15/ІПК

Збереження статусу неприбутківця

Важливо не який саме дохід отримує неприбуткова організація (хоча, звісно, такі доходи не повинні суперечити її профільному закону та статутним документам), а на які цілі – статутні чи ні – спрямовується цей дохід.

Лист ДФСУ від 22.09.2015 р. №20075/6/99-95-42-03-15

Лист ДФСУ від 07.09.2015 р. №19062/6/99-99-19-02-02-15

Лист ДФСУ від 18.02.2016 р. №3624/6/99-99-19-02-02-15

ГУ ДФС в Одеській області від 25.03.2016 р. №618/10/15-32-12-01-14

Які трати є цільовими/статутними?

Витрати на фінансування видатків **на утримання** такої неприбуткової організації, **реалізацію мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами** і є цільовими, тобто статутними витратами.

Чому важливий кошторис неприбуткової організації

Кошторис – це перелік доходів і витрат у вартісному вираженні.

Для прикладу, у статуті міститься й порядок використання майна

- громадського об'єднання

Ст. 11 Закону № 4572

- творчої спілки

Ст. 16 Закону № 554

Статут **ОСББ** повинен містити порядок прийняття кошторису.

Ст. 7 Закону № 2866

До виключної компетенції загальних зборів ОСББ належить затвердження кошторису, причому готує кошторис правління ОСББ, воно ж і розпоряджається коштами відповідно до затвердженого кошторису.

Ст. 10 Закону № 2866

Про виконання кошторису звітують загальним зборам.

Ст. 18 Закону № 2866

Особливість кошторису: його складають за касовим методом. Тобто за рухом коштів, а не фактом нарахування.

Ризики відсутності кошторису та витрат за межами кошторису

На прикладі ОСББ. Голова правління не має права витратити кошти понад суми, зазначені у кошторисі. Аби здійснити такі витрати, необхідно обов'язково внести зміни до кошторису і затвердити їх на загальних зборах чи, принаймні, оформити окремим загальним рішенням зборів. Також у статуті може бути прописано поріг вартості договору для попереднього погодження на загальних зборах (ст. 10 Закону №2866). Наприклад, договори понад певну суму (скажімо, 100 000 грн) потребують попереднього погодження на загальних зборах.

Тобто, здійснивши перевитрати (витрати понад суми, затверджені кошторисом), правління фактично порушило б вимоги статуту ОСББ та Закону №2866.

ВАЖЛИВО: якщо зайві витрати пішли на фінансування видатків ОСББ, тобто на мету його діяльності – вони не вважаються не цільовими.

Та можливе інше тлумачення цільових витрат. Скажімо, цілі статутні, але в самому статуті сказано, що витрати здійснюються відповідно до кошторису. **Якщо витрати не є кошторисними (понад передбачену суму), то можна зробити висновок, що вони не передбачені статутом, а отже, нецільові.** Імовірно, що саме цією логікою будуть користуватися і контролери. Тай договір, укладений головою ОСББ понад кошторис, можуть визнати недійсним.

Рішення Господарського суду м. Києва від 22.09.2017 р. у справі №910/11079/17

Зважаючи на такі ризики, оптимальний варіант – внести зміни до кошторису та затвердити їх на загальних зборах.

Ризик благодійної організації адмінвитрати > 20% доходу

Для благодійної організації **розмір адміністративних витрат не може перевищувати 20% доходу** цієї організації у поточному році.

Ч. 3 ст. 16 Закону №5073

Роз'яснення ГУ ДПС у Тернопільській області, опубліковано 04.02.20 р. <https://tr.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/406849.html>

ІПК від 19.03.2019 р. № 1113/6/99-99-13-02-03-15/ІПК

Лист ГУ ДФС в м. Києві від 29.03.2016 р. №2627/Ж/26-15-12-05-11,
Лист ГУ ДФС в м. Києві від 18.12.2015 р. №19235/10/26-15-15-03-11

Якщо фінзвітність благодійна організація складає за НП(С)БО 25:

сума за Дт 92 за рік < 20% суми з рядка 2280 форми №2-мс.

Якщо фінзвітність благодійна організація складає за НП(С)БО 1:

сума з рядка 2130 ф. №2 < 20% суми рядків (2000 + 2120 + 2200 + 2220 + 2240) ф. №2.

Інакше – порушення умов неприбутковості

ЗІР категорія 102.04

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Ризикові операції

Неприбутківцям заборонено розподіляти доходи (прибутки) між засновниками, членами таких організацій, працівниками (крім оплати їхньої праці, нарахування ЄСВ), членами органів управління та іншими пов'язаними з ними особами.

Не вважаються розподілом доходу (прибутків) виплати неприбуткової організації на користь засновників (учасників), працівників, членів такої організації (**у тому числі на підставі цивільно-правового договору**), якщо такі витрати є фінансуванням видатків на своє утримання, реалізацію мети (цілей, завдань) і напрямів діяльності, визначених установчими документами такої неприбуткової організації.

Лист ДФСУ від 04.01.2017 р. №28/6/99-99-15-02-02-15

Варто сказати, що до змін у ПКУ (внесених Законом №1667-VIII, який діє з 20.11.2016 р.), будь-яка виплата доходу (прибутків) засновнику (учаснику), працівнику або члену неприбуткової організації **на підставі цивільно-правового договору** вважається використанням доходу цієї неприбуткової організації для вигоди такого учасника, тобто не за цільовим призначенням.

Листи ДФСУ від 23.12.2016 р. №27822/6/99-99-15-02-02-15

Лист ГУ ДФС в Одеській області від 16.09.2016 р. №2042/10/15-32-12-01-14

Лист ДФСУ від 04.01.2017 р. №28/6/99-99-15-02-02-15

Ризикові операції

Виняток

Повернення ОСББ співвласникам невикористаних цільових коштів, **попередньо внесених ними на утеплення фасаду** будинку за програмою співфінансування з міською радою, у зв'язку з припиненням фінансування цієї програми **не є підставою для виключення ОСББ з Реєстру** неприбуткових установ та організацій за умови дотримання вимог, встановлених п. 133.4 ПКУ

ІПК ДФСУ від 07.02.2019 р. № 432/6/99-99-15-02-02-15/ІПК

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Ризикові операції

Виплата матдопомоги працівникам:

- якщо **неоподатковувана** (матеріальна допомога разового характеру, що надається окремим працівникам за сімейними обставинами, на оплату лікування тощо, **не входить до фонду оплати праці**) – розподіл доходів і загроза для непідприємницького статусу;

Виняток

Якщо оподатковувана (**яка входить до фонду оплати праці**) не загроза для неприбуткового статусу

*ІПК ДФСУ від 15.12.2017 р. № 3018/6/99-99-15-02-02-15/ІПК,
ІПК ДФСУ від 19.06.2018 р. № 2727/6/99-99-15-02-02-15/ІПК*

Ризикові операції

Виняток

Виплата матдопомоги членам профспілки не порушення умов неприбутковості, якщо виплата матеріальної допомоги здійснюється виключно для реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених статутом

ІПК ГУ ДФС у м. Києві від 12.12.2018 р. № 5204/ІПК/26-15-12-03-11

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Ризикові операції

Спрямування комунальним некомерційним підприємством **частини надходжень за оренду майна**, закріпленого за ним на праві господарського відання або оперативного управління, **до відповідних місцевих бюджетів** або органів місцевого самоврядування - засновників таких підприємств, є розподілом отриманих доходів

Лист Мінфіну від 20.07.2020 р. № 11210-09-10/21871

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Ризикові операції

Виняток

В Узагальнюючій консультації Мінфіну від 19.01.2021 р. № 23 щодо перебування у реєстру неприбуткових установ та організацій комунальних некомерційних підприємств, які передають в оренду закріплене за ними майно зроблено висновок, яке перерахування оренди не буде вважатися порушенням умов неприбутковості:

«коли за договором оренди комунального майна орендар самостійно розподіляє кожний черговий платіж за оренду майна і спрямовує відповідні частини орендної плати безпосередньо комунальному некомерційному підприємству (балансоутримувачу) та до бюджету територіальної громади, а комунальне некомерційне підприємство, у свою чергу, у складі своїх доходів для цілей бухгалтерського обліку відображає одержану від орендаря частину орендної плати, яку в повному обсязі використовує для фінансування видатків на своє утримання, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами, такий порядок розрахунків НЕ Є РОЗПОДІЛОМ доходів (прибутків) або їх частини серед засновників (учасників) такого підприємства».

Тож якщо орендар за договором «напрямую» платить частину орендного платежу в місцевий бюджет, а частину балансоутримувачу-КНП, то для КНП ось та частина, яка пішла напрями в бюджет (читаємо – засновнику такого КНП) не буде вважатися розподілом доходів між засновниками. Тобто така операція не загрожуватиме виключенням з Реєстру неприбуткових установ та організацій, не є «ризиковою».

Ризикові операції

Якщо утримання прибудинкової території передбачено статутними документами ОСББ та ЖБК як один із напрямів основної діяльності таких організацій, то витрати, понесені на обслуговування будинку та прилеглої до нього прибудинкової території, відповідно до вимог нормативів та правил згідно із законодавством, можуть здійснюватися ними у статусі неприбуткової організації.

Діяльність ОСББ та ЖБК із прибирання прилеглих до інших будинків територій, фінансування видатків на оплату послуг з обслуговування таких територій, найму працівників для виконання робіт щодо їх обслуговування та сплата податків за власника (землекористувача) таких земельних ділянок вважатимуться порушенням вимог, визначених п.п. 133.4.2 п. 133.4 ст. 133 Кодексу.

ІПК ДФСУ від 07.12.2018 № 5141/6/99-99-15-02-02-15/ІПК

Ризикові операції

Ті виплати, які не входять в фонд оплати праці – порушення умов

Щодо правомірності здійснення виплат матеріальної допомоги найманим працівникам, одноразових виплат, заохочення членам органів управління кооперативу, здійснення витрат на корпоративні свята, в якості неприбуткової організації

лист ДФС від 15.12.2017 р. № 3018/6/99-99-15-02-02-15/ІПК

Виняток

Укладання організаціями, внесеними до Реєстру, договорів добровільного медичного страхування зі страховиками про страхування працівників таких організацій за рахунок коштів обласного бюджету за бюджетною програмою не є підставою для втрати статусу неприбуткової організації за умови, що отримані зазначеними організаціями кошти витрачаються за цільовим призначенням

ІПК ДПСУ від 22.01.2020 р. № 238/5/99-00-07-02-02-05/ІПК

Ризикові операції

Отримання роялті

Внесені до Реєстру неприбуткові організації не сплачують податок на прибуток з будь-яких доходів, отриманих від господарської діяльності в межах свого статуту, за умови, що такі доходи (прибутки) використовуються такою неприбутковою організацією виключно для фінансування видатків на утримання такої неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами.

Одночасно повідомляємо, що здійснення господарської діяльності, спрямованої на отримання прибутку, класифікується як підприємництво (ст. 42 Господарського кодексу України) і не відповідає сутності поняття некомерційної діяльності неприбуткових установ.

Таким чином, неприбуткова організація, яка здійснює господарську діяльність на комерційній основі, набуває характеру підприємницької діяльності, і до неї застосовуються положення Господарського кодексу України та інших законів, якими регулюється підприємництво. Така організація не підпадає під визначення неприбуткової організації і підлягає виключенню з Реєстру неприбуткових установ та організацій

ІПК ДФС від 24.07.2017 р. № 1321/6/99-99-15-02-02-15/ІПК

Податок на прибуток

Обов'язковою умовою для неприбуткових організацій є використання своїх доходів (прибутків) виключно для фінансування видатків на своє утримання, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених установчими документами.

Пп. 133.4.2 ПКУ

Тож отримання підприємницького доходу не робить неприбуткову організацію платником податку на прибуток. Головне, щоб отриманий дохід використовувався на статутні цілі та не порушувалися умови п. 133.4 ПКУ.

Новина від 15.10.2020 - Головне управління ДПС у Запорізькій області
<https://zp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/437130.html>

Наслідки порушення умов неприбутковості

При порушенні умов перебування в числі неприбутківців (зокрема цільового (статутного) використання доходів/прибутків) неприбутковою організацією:

1. їй треба подати протягом 20 днів після місяця порушення **Звіт** про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації (за період із початку року до кінця місяця порушення) і **сплатити податок від суми нестатутного (нецільового) використання**;
2. контролери виключать із Реєстру неприбуткових організацій;
3. до кінця року щоквартально наростаючим підсумком слід подавати декларацію з податку на прибуток та фінзвітність і сплачувати податок на прибуток;
4. з наступного року доведеться звітувати і сплачувати податок на прибуток на загальних підставах.

Пп. 133.4.3 ПКУ

Наслідки порушення умов неприбутковості

З якої суми розраховується податок на прибуток у разі порушення умов неприбутковості?

Якщо придбані неприбутковою організацією товарно-матеріальні цінності або основні засоби використовуються не за цільовим призначенням, то така неприбуткова організація повинна розрахувати податкове зобов'язання з податку на прибуток у розмірі 18 відс., виходячи із балансової вартості використаних за нецільовим призначенням активів

Новина від 26.03.2020 - Головне управління ДПС у Тернопільській області
<https://tr.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/413256.html>

Наслідки порушення умов неприбутковості

Якщо порушення умов перебування серед неприбутківців виявлять податківці?

1. Податківці вилучать неприбуткову організацію з Реєстру неприбуткових установ та організацій.
2. Нарахують податкові зобов'язання з податку на прибуток підприємств, штрафні санкції і пеню за незадекларованими сумами з податку на прибуток. Зроблять це з першого числа місяця, в якому вчинено таке порушення.

Пп. 134.4.4 ПКУ

Бухгалтерський облік доходів та витрат

Принцип нарахування. Дата відображення доходів. Особливості відображення: членських внесків; благодійної допомоги; поворотної та безповоротної фіндопомоги; цільового фінансування, грантів; субсидій; доходів від реалізації послуг, запасів, основних засобів; процентів, курсових різниць, доходів від оренди.

Витрати – дата відображення, класифікація. Чи може у неприбуткової організації у звітному періоді вийти прибуток чи все має зійтись в 0? Податкові наслідки наявності прибутку за даними бухобліку.

Фінзвітність неприбутківців. Які форми застосовують неприбуткові організації? Кому треба оприлюднити фінзвітність з аудиторським висновком?

Відповідальність за неоприлюднення.

Бухоблік у неприбуткових організаціях

Неприбуткові організації ведуть облік за загальними правилами.

Особливості для непідприємницьких товариств, мікропідприємств та малих підприємств – прописані у НП(С)БО 25 , зокрема у п. 7 НП(С)БО 25.

Непідприємницькі товариства, мікро-, малі підприємства можуть використовувати спрощений План рахунків.

П. 2 Наказу №186

За бажанням, можна користуватися загальним Планом рахунків бухгалтерського обліку.

Бухоблік у неприбуткових організацій

Підприємства, зазначені у [підпункті 2](#) пункту 2 цього розділу, можуть:

- обліковувати необоротні активи тільки за первісною вартістю без урахування зменшення корисності та переоцінки до справедливої вартості;
- не створювати забезпечення наступних витрат і платежів (на виплату наступних відпусток працівникам, виконання гарантійних зобов'язань тощо), а визнають відповідні витрати у періоді їх фактичного понесення;
- поточну дебіторську заборгованість включати до підсумку балансу за її фактичною сумою.

П. 7 НП(С)БО 25

2) для складання Фінансової звітності мікропідприємства:

- мікропідприємствами - юридичними особами, які визнані такими відповідно до [Закону України](#) «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»;
- підприємствами, які ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів та витрат відповідно до податкового законодавства;
- непідприємницькими товариствами

Пп. 2 п. 2 НП(С)БО 25

* Непідприємницькими товариствами є товариства, які не мають на меті одержання прибутку для його наступного розподілу між учасниками

Ст. 85 ЦКУ

Наказ про облікову політику

Що зазначають в Наказі про облікову політику

1	План рахунків , за яким ведуть облік (можна оформити як додаток, зробивши на нього посилання в основній частині наказу).	абз. 3 Плану рахунків
	Нагадаємо: після змін в Інструкцію про застосування Плану рахунків з 23.07.2019 р. всі юрособи мають використовувати рахунки класу 9 (наказ Мінфіну від 31.05.2019 р. № 226)	
2	Межі суттєвості для відображення статей у фінзвітності	п. 4 НП(С)БО 1
	Зауважимо: межі суттєвості нормуються у стандартах украї рідко. А тому функцію їх установлення здебільшого бере на себе керівництво підприємства, та, звісно, головний бухгалтер. Зазначає про це й Мінфін у листі від 27.08.2013 р. № 31-08410-07-10/25152.	

Наказ про облікову політику

Що зазначають в Наказі про облікову політику

3	Вартісна межа для віднесення необоротних активів до малоцінних необоротних	п. 5 НП(С)БО 7
	Нагадаємо: у податковому обліку вартісний критерій для розмежування основних засобів і МНМА становить 20 000 грн (пп. 14.1.138 ПКУ). Відмітимо: вартісний критерій для цілей бухобліку може бути інакшим. Неприбуткові організації самостійно встановлюють вартісну межу для МНМА.	
4	Рівень суттєвості відхилення залишкової вартості від справедливої вартості для переоцінки основних засобів	абз. 1 та абз. 2 п. 16 НП(С)БО 7
5	Періодичність зарахування дооцінки основних засобів до нерозподіленого прибутку (щомісяця, щокварталу, раз на рік)	п. 21 НП(С)БО 7
6	Методи амортизації основних засобів (крім інших необоротних матеріальних активів) — прямолінійний, зменшення або прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний, виробничий	п.п. 26 та 28 НП(С)БО 7
	Метод амортизації інших необоротних матеріальних активів (прямолінійний, виробничий, а для малоцінних необоротних матактивів і бібліотечних фондів — шляхом списання 100% вартості в першому місяці використання чи 50% — у першому місяці та 50% — у місяці списання з балансу)	п.п. 27 та 28 НП(С)БО 7

Наказ про облікову політику

Що зазначають в Наказі про облікову політику

7	Рівень суттєвості відхилення залишкової вартості від справедливої вартості для переоцінки нематактивів тих груп, об'єкти яких уже зазнали переоцінки	п. 20 НП(С)БО 8
8	Періодичність зарахування сум дооцінки нематактивів до нерозподіленого прибутку (щомісяця, щокварталу, раз на рік)	п. 24 НП(С)БО 8
9	Метод амортизації нематеріальних активів (обирають із методів, установлених для основних засобів, виходячи з умов отримання економічних вигід; якщо такі умови визначити неможливо, застосовують прямолінійний метод)	п. 27 НП(С)БО 8

Наказ про облікову політику

Що зазначають в Наказі про облікову політику

10	Методи оцінки вибуття запасів (ідентифікованої собівартості, середньозваженої собівартості, собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО), нормативних витрат, ціни продажу)	п. 16 НП(С)БО 9
11	Метод обліку транспортно-заготівельних витрат (віднесення до первісної вартості запасів чи облік на окремих субрахунках)	абз. 6 п. 9 НП(С)БО 9
12	Метод визначення резерву сумнівних боргів — застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості; або — застосування коефіцієнта сумнівності. При цьому застосовують спосіб його розрахунку: - визначення питомої ваги безнадійних боргів у чистому доході, - класифікації дебіторської заборгованості за строками непогашення - визначення середньої питомої ваги списаної за період заборгованості у сумі заборгованості на початок періоду за попередні 3–5 років Або відмова нестворення такого резерву за п. 7 НП(С)БО 25 – право для непідприємницьких товариств, мікропідприємств	п. 8 НП(С)БО 10

Наказ про облікову політику

Що зазначають в Наказі про облікову політику

13	Перелік майбутніх операційних витрат, на які створюють забезпечення	п. 13 НП(С)БО 11
14	Метод оцінки ступеня завершеності операції з надання послуг (вивчення виконаної роботи; визначення питомої ваги обсягу послуг, наданих на певну дату, у загальному обсязі послуг, які мають бути надані; визначення питомої ваги витрат, яких зазнає підприємство у зв'язку з наданням послуг, у загальній очікуваній сумі таких витрат)	п. 11 НП(С)БО 15
15	Перелік і склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг)	абз. 8 п. 11 НП(С)БО 16
16	Перелік і склад змінних і постійних загальновиробничих витрат	абз. 5 п. 16 НП(С)БО 16
17	База розподілу змінних загальновиробничих витрат (години праці, зарплата, обсяг діяльності, прямі витрати тощо)	абз. 2 п. 16 НП(С)БО 16
18	База розподілу постійних загальновиробничих витрат (години праці, зарплата, обсяг діяльності, прямі витрати тощо)	абз. 3 п. 16 НП(С)БО 16

Наказ про облікову політику

Що зазначають в Наказі про облікову політику

19	Періодичність відображення відстрочених податкових активів і відстрочених податкових зобов'язань (щомісяця, щокварталу, раз на рік). Лише платники податку на прибуток зазначають ці правила. Неприбуткова організація, не будучи платником податку на прибуток не прописує.	НП(С)БО 17
20	Курс валюти, за яким підприємство відображає операції з безготівкових розрахунків в іноземній валюті: — курс НБУ чи — за курсом банку, відображеним у відповідних документах	п. 5 НП(С)БО 21
21	Як визначати курсові різниці за монетарними статтями в іноземній валюті на дату балансу, а також на дату здійснення господарської операції — у межах операції чи — за всією статтею	п. 8 НП(С)БО 21

Наказ про облікову політику

Що зазначають в Наказі про облікову політику

22	<p>Мікропідприємства, непідприємницькі товариства (зокрема і неприбуткові організації) та єдинники 3 групи вправі обирати використовувати загальні правила чи:</p> <ul style="list-style-type: none">- обліковувати необоротні активи тільки за первісною вартістю без урахування зменшення корисності та переоцінки до справедливої вартості;- не створювати забезпечення наступних витрат і платежів (на виплату наступних відпусток працівникам, виконання гарантійних зобов'язань тощо), а визнають відповідні витрати у періоді їх фактичного понесення;- поточну дебіторську заборгованість включати до підсумку балансу за її фактичною сумою	п. 7 р. I НП(С)БО 25
23	<p>Мікропідприємства, непідприємницькі товариства (зокрема і неприбуткові організації) та єдинники 3 групи та малі підприємства, представництва нерезидента можуть використовувати форми фінзвітності з НП(С)БО 25 (відповідно ф. № 1-мс, ф. № 2-мс, ф. № 1-м, ф. № 2-м) чи загальні форми з НП(С)БО 1</p> <p>Податківці іншої думки! Форми фінзвітності залежно від розміру підприємства</p>	п. 2 р. II НП(С)БО 1

Наказ про облікову політику

Що зазначають в Наказі про облікову політику

24	<p>Правила, за якими розраховують резерв відпусток і коефіцієнт резервування (зокрема, під час розрахунку коефіцієнта резервування беремо суми з урахуванням відпусток чи ні; коефіцієнт розраховуємо раз на рік чи переглядаємо за квартал, відштовхуючись від зарплати за останні 12 місяців тощо)</p> <p>Або варіант – нестворення резерву відпусток за п. 7 НП(С)БО 25 для непідприємницьких товариств та мікропідприємств</p>	НП(С)БО 26
25	<p>Види сегментів, пріоритетний вид сегмента, засади ціноутворення у внутрішньогосподарських розрахунках (якщо підприємство належить до суб'єктів, зазначених у п. 2 П(С)БО 29 «Фінансова звітність за сегментами»).</p> <p>Неприбуткові організації таку звітність не заповнюють.</p>	п. 17 НП(С)БО 29
26	<p>Метод оцінки сільськогосподарської продукції при первісному визнанні (за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу чи за виробничою собівартістю)</p>	п. 12 НП(С)БО 30
27	<p>Чи застосовуються методи оцінки довгострокових, поточних і додаткових біоактивів, дозволені платникам податку на прибуток п. 11 П(С)БО 30 (для довгострокових — за первісною вартістю з урахуванням суми їх зносу і втрат від зменшення корисності, для поточних і додаткових — за первісною вартістю, крім поточних біоактивів рослинництва, які визнають і відображають як незавершене виробництво)</p>	п. 11 НП(С)БО 30

Наказ про облікову політику

Що зазначають в Наказі про облікову політику

	Який час вважати істотним для створення кваліфікаційного активу	п. 3 НП(С)БО 31
28	<p>Мінфін рекомендує вважати кваліфікаційним активом, створення якого триває понад 3-х місяців (див. лист Мінфіну України від 01.06.2006 р. № 31-34000-10-5/11601). Це важливо для капіталізації фінансових витрат за НП(С)БО 31.</p> <p>Але фінансові витрати визнаються юридичними особами визнані - мікропідприємствами, малими підприємствами, непідприємницькими товариствами, підприємствами, які ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів та витрат відповідно до податкового законодавства, а також представництвами іноземних суб'єктів господарської діяльності - витратами того звітного періоду, за який вони були нараховані (визнані зобов'язаннями)</p> <p>П. 4 НП(С)БО 31.</p> <p>Неприбуткові організації фінвитрати не капіталізують!</p>	
29	Критерії розмежування основних засобів на операційну й інвестиційну нерухомість. Типово не актуально для неприбуткових організацій, бо оренда не є основним видом діяльності	абз. 2 п. 6 НП(С)БО 32
30	Метод оцінки інвестиційної нерухомості (за справедливою вартістю, якщо її можна достовірно визначити, або за первісною вартістю, зменшеною на суму нарахованої амортизації з урахуванням втрат від зменшення корисності й вигід від її відновлення). Типово не актуально	п. 16 НП(С)БО 32

Правила обліку доходів та витрат

Неприбуткові організації при відображенні доходів та витрат використовують **метод нарахувань**. Він передбачає, що доходи і витрати відображають у бухобліку та фінансовій звітності у момент їх виникнення, **незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів**.

Тобто результати операцій визнаються, коли вони відбуваються, а не тоді, коли отримуються або сплачуються за них кошти чи їх еквіваленти.

Господарські операції повинні бути відображені в облікових регістрах у тому звітному періоді, в якому вони були здійснені.

Ч. 5 ст. 9 Закону №996

Правила обліку доходів та витрат

У неприбуткових організацій, як і в інших юросіб, у бухобліку діє **метод нарахувань** (а не «касовий» метод) із врахуванням спецправил, зокрема і спецправил відображення доходів від цільового фінансування.

Витрати: дата відображення

Витрати – зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками).

П. 3 НП(С)БО 1

Витрати відображають у бухобліку одночасно зі зменшенням активів або збільшенням зобов'язань.

П. 5 НП(С)БО 16

Витрати: дата визнання

Собівартість продукції, послуг, робіт, товарів	Витрати відображають одночасно із визнанням доходу від їх продажу (п. 7 НП(С)БО 16).
Адміністративні витрати, витрати на збут, інші операційні витрати, інші витрати	Такі витрати визнають у звітному періоді, в якому вони здійснені (п. 7 НП(С)БО 16). Під здійсненими, як правило, розуміють факт нарахування. При цьому, якщо мова йде про витрати, нараховані за декілька періодів, то відображають їх частинами з розбивкою на періоди, на які вони припадають (наприклад, витрати на оренду, передоплату періодичних видань, витрати на страхування, проценти тощо).
Амортизація. Витрати, понесені на період, що охоплює декілька звітних періодів (витрати майбутніх періодів)	Якщо актив забезпечує одержання економічних вигод протягом кількох звітних періодів, то витрати визнаються шляхом систематичного розподілу його вартості (наприклад, у вигляді амортизації) між відповідними звітними періодами (п. 8 НП(С)БО 16). Витрати майбутніх періодів відображаються на прямолінійній основі – щомісяця, щокварталу у періодах, до яких вони належать.

Облік витрат

Для відображення у бухобліку витрат неприбуткові організації використовують рахунки класу 9 «Витрати діяльності» (можуть використовувати плюс рахунки класу 8 «Витрати за елементами»).

Для неприбуткової організації варто систематизувати витрати за цілями здійснення. Типово при використанні класу 9 неприбутківці обирають для обліку рахунки:

- **92** – для адмінпотреб;
- **94** – для інших поточних витрат;
- **97** – для витрат за необоротними активами.

Та якщо неприбутківець надає якісь послуги чи здійснює виробництво у статутних цілях, то можуть використовуватися і рахунки **23, 91**.

Адміністративні витрати

При визначенні статей адміністративних витрат керуються п. 18 НП(С)БО 16:

- витрати на утримання апарату управління (адмінперсоналу) та іншого загальногосподарського персоналу;
- витрати на утримання необоротних активів загальногосподарського значення (операційна оренда, страхування майна, амортизація, ремонт, опалення, освітлення, водопостачання, водовідведення, охорона);
- винагороди за професійні послуги (юридичні, аудиторські, з оцінки майна тощо);
- витрати на зв'язок (поштові, телеграфні, телефонні, телекс, факс тощо);
- податки, збори та інші передбачені законодавством обов'язкові платежі;
- плата за розрахунково-касове обслуговування та інші послуги банків, а також витрати, пов'язані з купівлею-продажем валюти;
- інші витрати загальногосподарського призначення.

Обліковують на рахунку 92.

Доходи: дата відображення

Доходи – збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників).

п. 3 НП(С)БО 1

Доходи: дата визнання

Дохід від цільового фінансування	<p>Отримане цільове фінансування визнається доходом протягом тих періодів, в яких були зазнані витрати, пов'язані з виконанням умов цільового фінансування (п. 17 НП(С)БО 15). Цільове фінансування капітальних інвестицій визнають доходом протягом періоду корисного використання відповідних об'єктів інвестування (основних засобів, нематеріальних активів тощо) пропорційно сумі нарахованої амортизації цих об'єктів (п. 18 НП(С)БО 15).</p> <p>Цільове фінансування для компенсації витрат (збитків), яких зазнало підприємство, та фінансування для надання підтримки підприємству без установлення умов його витрачання на виконання у майбутньому певних заходів відображають у доході одночасно з визнанням дебіторської заборгованості (п. 19 НП(С)БО 15).</p>
Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, інших активів)	<p>Дохід від реалізації визнають у разі наявності всіх наведених нижче умов (п. 8 НП(С)БО 15):</p> <ul style="list-style-type: none">- покупцеві передані ризики й вигоди, пов'язані з правом власності на продукцію (товар, інший актив);- підприємство не здійснює надалі управління та контроль за реалізованою продукцією (товарами, іншими активами);- сума доходу (виручка) може бути достовірно визначена;- є впевненість, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигод підприємства, а витрати, пов'язані з цією операцією, можуть бути достовірно визначені.
Дохід від надання послуг (виконання робіт)	<p>З огляду на ступінь завершеності операції з надання послуг на дату балансу, якщо може бути достовірно оцінений результат цієї операції (п.п. 10 – 14 НП(С)БО 15).</p>
Проценти	<p>Визнаються у тому звітному періоді, до якого вони належать, виходячи з бази їх нарахування та строку користування відповідними активами з урахуванням економічного змісту відповідної угоди (п. 20 П(С)БО 15).</p>
Роялті	<p>За принципом нарахування згідно з економічним змістом відповідної угоди (п. 20 П(С)БО 15).</p>

Цільове фінансування

Підхід 1. Всі надходження неприбуткової організації – це цільове фінансування

Прихильники цього підходу стверджують, що оскільки все отримане має витратитися тільки на статутні цілі, то відповідно вважається цільовим.

Тому:

Доходи = Витрати

Податківці зважаючи на специфіку діяльності неприбуткових організацій, вважають, що доцільно визнавати всі надходження неприбуткових організацій цільовим фінансуванням та цільовими надходженнями, включаючи орендні платежі, відсотки, отримані за депозитами, курсові різниці (див. Офіційне видання ДФСУ «Вісник. Офіційно про податки», 2018, № 4, с. 34, [2017, №8/Д \(13\) <http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100004193-rozdil-2-bukhoblik-ta-zvitnist>](http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100004193-rozdil-2-bukhoblik-ta-zvitnist)).

У цьому випадку доходи і витрати у Звіті про використання доходів (прибутків) будуть рівні за сумою

Підхід 2. Цільовим фінансуванням є лише ті надходження, які передбачені на конкретні цілі

Не всі надходження є цільовими.

Аргументи:

1. Поняття цільового фінансування доречно лише щодо доходів, отриманих коштами.
2. Цільове фінансування – фінансування на обумовлені цілі, при цьому обумовлені між надавачем та отримувачем.
3. Курсові різниці, орендна плата, проценти, роялті, доходи від продажу майна (запасів, необоротних активів тощо) – не цільове фінансування. Їх використовують лише на статутні цілі, але надавач не встановлює конкретних напрямків використання. . За такого підходу нецільове фінансування (надходження) – це грошові кошти, активи, які неприбуткова організація отримує без цільового призначення, тобто без конкретно встановлених цілей та умов їх витрачання. Звісно витратяться на цілі, обумовлені статутом

Облік цільового фінансування

Облік цільових членських внесків

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Отримано цільове фінансування для придбання основних засобів	311	48	24000
2	Придбано ноутбук - об'єкт основних засобів	152	631	24000
3	Відображено витрачання коштів цільового фінансування	48	69	24000
4	Введено ноутбук в експлуатацію	104	152	24000
5	Нараховано амортизацію в наступному місяці після введення об'єкта в експлуатацію (24000 грн : 4 роки : 12 місяців = 500 грн)	92	131	500
6	Відображено дохід від цільового фінансування Пропорція цільового фінансування до первісної вартості (24000 грн : 24000 грн = 1) Сума доходу, пропорційна сумі амортизації (500 грн x 1 = 500 грн)	69	745	500
	Списано на фінрезультат звітного періоду:			
	- витрати	79	92	500
	- доходи	745	79	500

Облік цільового фінансування

Облік цільових членських внесків

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Визнано заборгованість за членськими внесками	377	48	200 000
2	Отримано членські внески	311, 301	377	200 000
3	Нараховано зарплату працівникам бухгалтерії	92	661	16 000
4	Нараховано ЄСВ на зарплату	92	651	3 520
5	Відображено дохід від цільового фінансування	48	718	19 520
6	У доходах майбутніх періодів відображено невитрачене цільове фінансування	48	69	180 480
7	Списано на фінансовий результат			
	- витрати	79	92	19520
	- доходи	718	79	19520

Облік цільового фінансування

Облік благодійної допомоги

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Отримано благодійну допомогу	311, 301	48	60 000
2	Перераховано кошти на лікування	631	311	40 000
3	Відображено витрати на лікування	84	631	40 000
		94	84	
4	Відображено дохід від цільового фінансування	48	718	40 000
5	У доходах майбутніх періодів відображено невитрачене цільове фінансування	48	69	20 000
6	Перераховано на лікування решту коштів цільового фінансування	631	311	20 000
7	Відображено витрати на лікування	84	631	20 000
		94	84	
8	Відображено дохід від цільового фінансування	69	718	20 000

Облік цільового фінансування

Облік гуманітарної допомоги*

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Отримано гуманітарну допомогу товарами	209	48	200 000
2	Передано гуманітарну допомогу набувачам	48	209	200 000
3	Отримано гуманітарну допомогу послугами	23	48	100 000
		48	745	

* Облік гуманітарної допомоги регулює наказ Мінфіну від 14.12.1999 р. №298

Облік нецільового фінансування

Облік процентів

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Нараховано проценти на залишок коштів на розрахунковому рахунку	373	719	500
2	Зараховано проценти на розрахунковий рахунок	311	373	500
3	Списано на фінрезультат дохід	719	79	500

Облік отримання подарунків

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Отримано нецільову фінансову допомогу	311	718	10 000
2	Безоплатно отримано запаси (папір)	209	718	3 000
3	Списано на фінрезультат дохід	718	79	13000

Облік нецільового фінансування

Облік отримання подарунків

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Оприбутковано отриманий безоплатно основний засіб (принтер)	104	424	12 000
2	На вартість витрат із доставки збільшено первісну вартість осовного засобу	104	152	600
3	Нараховано амортизацію на основний засіб за перший місяць	92	131	400
4	Відображено дохід від безоплатно отриманого основного засобу <i>Пропорція вартості безоплатно отриманого до первісної вартості:</i> $12\ 000\ \text{грн} : 12\ 600\ \text{грн} = 0,95238$ <i>Сума доходу, пропорційна сумі амортизації:</i> $400\ \text{грн} \times 0,95238 = 380,95\ \text{грн}$	424	745	380,95

Облік нецільового фінансування

Облік доходів від продажу товарів/послуг

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Оприбутковано наліпки (100 шт.)	209	685	1000
2	Проведено оплату за придбані наліпки вартість футболок	685	311	1000
3	Реалізовано наліпки	311	712 (або 702)	3000
4	Списано собівартість реалізованих наліпок	943 (або 902)	209	3000
5	Списано на фінрезультат звітного періоду:			
	- витрати	79	943 (902)	1000
	- доходи	712 (702)	79	3000

Облік нецільового фінансування

Облік доходів від продажу основних засобів

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Переведено телевізор до складу утримуваних для продажу	286	109	4 500
2	Списано суму зносу	131	109	7 500
3	Отримана попередня оплата за телевізор	311	680	6 000
4	Передано телевізор покупцю	377	712	6 000
5	Списано залишкову вартість телевізора	943	286	4 500
6	Закриті розрахунки з покупцем телевізора	680	377	6 000
7	Списано на фінрезультат звітного періоду:			
	- витрати	79	943	4500
	- доходи	712	79	6000

Облік нецільового фінансування

Доходи від оренди відображаються у складі інших операційних доходів – субрахунок **713** «Дохід від операційної оренди активів» – якщо оренда – не основна діяльність (а у неприбутківців вона не є основною). Якщо орендна плата перераховується наперед, використовують рахунок **69** «Доходи майбутніх періодів».

Амортизацію об'єкта, переданого в оренду, відображають за **Дт 949**.

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Передано об'єкт ОЗ в оренду (переданий в оренду об'єкт обліковується на окремому аналітичному рахунку чи на окремому субрахунку четвертого порядку)	10	10	10 000
2	Нараховано амортизацію переданого в оренду об'єкта	949	131	200
3	Нараховано орендну плату	377	713	600
4	Отримано орендну плату	311	377	600

Облік нецільового фінансування

Дохід від курсових різниць від перерахунку монетарної заборгованості чи інвалюти на рахунку:

714 – від операційної діяльності;

744 – від фінансової, інвестиційної діяльності (неопераційної).

Витрати:

945 – від операційної діяльності;

974 – від фінансової, інвестиційної діяльності (неопераційної).

Чи може бути прибуток в бухобліку

У неприбуткової організації у бухобліку дійсно може бути як прибуток так і збиток і не обов'язково все закриється у «0».

Тут важливо усвідомлювати, що усе що надходить неприбутковій організації (у т. ч. й те, що вона заробляє від своєї господарської діяльності) йде на фінансування її діяльності. Тобто цілей отримання прибутку вона не ставить і розподіляти його між засновниками, членами організації не збирається.

Тобто отримання прибутку – не мета її діяльності. Але цілком можливо, що у якомусь періоді доходи перевищать витрати (тобто буде позитивна різниця між доходами та витратами), і витратяться вони лише в наступному періоді, от і можливо, що за якийсь період і виникне у бухобліку прибуток. Чи навпаки витрати уже є, а фінансування на їх покриття прийде пізніше – у наступних звітних періодах.

Чи може бути прибуток в бухобліку

Отримання прибутку – не загроза для статусу неприбуткової організації як неплатника податку на прибуток. З реєстру через це її не виключать

ІПК ДПСУ від 16.10.19 р. № 784/6/99-00-07-02-02-15/ІПК

Тобто неприбуткового статусу це їх не позбавить

ІПК ДПС від 19.05.21 р. № 1902/ІПК/99-00-21-02-02-06

Головне, щоб доходи (прибутки) були витрачені на мету, цілі діяльності такої організації і не розподілені між засновниками. Звісно ж, й отримання таких прибутки має бути без порушення профільного законодавства та статуту.

Первинні документи

Передача благодійної допомоги:

- 1) наказ керівника на здійснення благодійної допомоги та у якій формі та письмовий звіт працівника, який здійснює передання (по можливості з фото);
- 2) Акт про передачу ТМЦ (можна типова ф. № М-11), акт про приймання-передачу послуг, відомість надання благодійної допомоги з підписом отримувача-бенефіціара;
- 3) якщо надсилається по пошті (авансовий звіт на витрати по пересиланню)

Первинні документи

Благодійний фонд «Добрі справи»

Акт приймання-передачі робіт (послуг)

12.07.2021 р.

№ 5

На підставі Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» від 05.07.2012 р. № 5073-VI сторони: Благодійний фонд «Добрі справи» в особі директора Щастя Р.В. (далі – благодійник) та КНП «Хортицька клінічна лікарня № 2» в особі комісії, затвердженої наказом від 25.09.2020 р. № 90 у складі голови комісії директора Здоров'я М.М., і членів – головного бухгалтера Зразкового О.О., бухгалтера – Актової Л.О., завідувача господарством – Справного К.Р. (далі – бенефіціар) підписали цей Акт приймання-передачі робіт (послуг) про наступне:

1. Благодійником у липні 2021 р. виконані та безоплатно передані роботи:
 - з заміни підлогового покриття площею 100 кв. м. (заміна лінолеуму) вартістю 8 000 грн;
 - фарбування стін площею 500 кв. м. у чотирьох приміщеннях 1 поверху вартістю 30 000 грн.
2. Загальна вартість наданої благодійної допомоги становить 38 000 грн (тридцять вісім тисяч грн. 00 коп).
3. Сторони підтверджують, що претензій до якості виконаних робіт немає.

Благодійник

Благодійний фонд «Добрі справи»
Код ЄДРПОУ 12345678
м. Хортиця, вул. Миру, 3
Директор Щастя Р.В

Бенефіціар

КНП «Хортицька клінічна лікарня № 2»
Код ЄДРПОУ 87654321
м. Хортиця, вул. Соборна, 22
Голова комісії – директор Здоров'я М.М.
Члени комісії:
головний бухгалтер - Зразковий О.О.
бухгалтер – Актова Л.О.
завідувач господарством – Справний К.Р.

Фінансова звітність

Як і всі юридичні особи, неприбуткові організації зобов'язані вести бухгалтерський облік і подавати фінансову звітність.

За ч. 3 ст. 11 Закону від 16.07.1999 р. № 996-XIV «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», далі — Закон № 996 «Для мікропідприємств, малих підприємств, **непідприємницьких товариств** і представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності, крім тих, що зобов'язані складати фінансову звітність за міжнародними стандартами, встановлюється **скорочена за показниками фінансова звітність у складі балансу та звіту про фінансові результати**».

Ч. 3 ст. 11 Закону № 996

Але податківці мають своє бачення

Фінансова звітність

Форми фінзвітності для неприбуткових організацій (за підходом податківців)

Вид неприбуткової установи, залежно від розміру	Форми фінзвітності
Мікропідприємства	Фінансова звітність мікропідприємства: — Баланс (ф. № 1-мс); — Звіт про фінансові результати (ф. № 2 -мс)
Малі підприємства	Фінансова звітність малого підприємства: — Баланс (ф. № 1-м); — Звіт про фінансові результати (ф. № 2-м)
Середні та великі підприємства (не бюджетники, не суб'єкти держсектору)	Баланс (Звіт про фінансовий стан) (ф. № 1); Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (ф. № 2); Звіт про рух грошових коштів (ф. № 3); Звіт про власний капітал (ф. № 4); Примітки до річної фінансової звітності (ф. № 5)*
* Непідприємницькі товариства Примітки до фінзвітності не складають (п. 7 наказу Мінфіну від 29.11.2000 р. № 302), як і не формують фінзвітність за сегментами (п. 2 НП(С)БО 29 «Фінансова звітність за сегментами»)	

Фінансова звітність

Подання фінзвітності у статистику та податкову

Орган	Фінзвітність	Строк
Орган статистики	Річна фінзвітність	Не пізніше 28 лютого наступного року за звітним (п. 5 Порядку № 419)
	Проміжна фінзвітність (за 1 кв., півріччя, три квартали)	Не пізніше 25 числа місяця наступного за звітним кварталом (п. 5 Порядку № 419)
Якщо гранична дата припадає на не робочий день – строк переноситься на наступний робочий (п. 10 Порядку № 419). Мікропідприємства та невідприємницькі товариства у статистику подають лише річну фінзвітність у складі балансу та звіту про фінрезультати (поквартально не зобов'язані) (п. 2)		
Податковий органі	Річна фінзвітність разом зі Звітом про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації	Не пізніше 60 днів по закінченню звітного року (п. 46.2, п. 49.18.3 ПКУ)
	У разі порушення умов неприбутковості з п. 133.4 ПКУ разом з декларацією з податку на прибуток подається і фінзвітність	У разі порушення умов неприбутковості протягом 20 днів за місяцем порушення треба подати Звіт разом з фінзвітністю, а далі щокварталу до кінця року - декларацію з податку на прибуток разом з фінзвітністю – строк як для квартальної декларації, тобто 40 днів за звітним кварталом (пп. 133.4.3, пп. 49.18.2, п. 46.2 ПКУ)
Якщо гранична дата припадає на вихідний чи святковий – переноситься на наступний робочий (п. 49.20 ПКУ). Якщо Звіт про використання доходів (прибутків) у податкову подаєте в електронному вигляді, то і фінзвітність також (п. 49.4 ПКУ).		

Фінансова звітність

Оприлюднення фінзвітності

Якщо неприбуткова організація - середнє або велике підприємство, вона зобов'язана оприлюднювати фінзвітність у себе на сайті. А ось мікро та малі – ні, не повинні цього робити, крім фінустанов, якими серед неприбутківців можуть бути, для прикладу недержавні пенсійні фонди, кредитні спілки (хоча кредитні спілки не вписуються у критерії п. 133.4 ПКУ, а є лише неприбутковими за своїм профільним законодавством).

Додамо: для комунальних та державних підприємств прописано особливі правила в ч. 3 ст. 90, ч. 8 ст. 78 ГКУ, які не залежать від розміру підприємства. Усі вони зобов'язані оприлюднити свою фінзвітність, та ще й не за один рік. А ось чи проводити обов'язковий аудит — залежить від рішення місцевої ради, рішень КМУ, вимог інших нормативних актів (у т. ч. і Закону № 996).

Фінансова звітність

Адміністративна відповідальність за неоприлюднення фінзвітності разом з аудиторським висновком

Вид відповідальності	За перше порушення	За аналогічне порушення, учинене вдруге впродовж року
Адміністративна відповідальність	За порушення порядку оприлюднення фінансової звітності або консолідованої фінансової звітності <i>ст. 163¹⁶ КпАП</i>	
	Від 17 000 грн до 34 000 грн	Від 34 000 грн до 51 000 грн
	За ненадання аудиторського висновку, коли це передбачено законодавством <i>ст. 163¹ КпАП</i>	
	Від 85 грн до 170 грн	Від 170 грн до 255 грн

Податок на прибуток

Які надходження неприбуткових організацій не оподатковують податком на прибуток?

Чи оподатковувати дохід від підприємницької діяльності? Чи оподатковувати дохід від продажу ОЗ, оренди, процентів тощо?

Звіт про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації. Відображення типових операцій; відповідальність за неподання; чи подавати фінзвітність разом зі звітом про використання доходів.

Порушення умов неприбутковості – правила звітування та сплати податку на прибуток.

Виплата доходів нерезидентам-юрособам: чи платити податок на репатріацію?

Звіт про використання доходів

Звіт про використання доходів (прибутків) подають усі неприбуткові організації та установи, які не є платниками податку на прибуток.

Звіт подається за підсумками року впродовж 60 днів за звітним роком.

П. 46.2, пп. 49.18.3 ПКУ

Форма Звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації затверджена Наказом №553 з урахуванням змін, внесених Наказом №469.

Лист ДФСУ від 19.07.2017 р. №19001/7/99-99-15-02-01-17

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Відповідальність за неподання/ несвоєчасне подання звіту

Звіт про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації є **податковою декларацією**.

п. 46.1 ПКУ

За неподання/несвоєчасне подання Звіту організації може загрозувати **штраф – 340 грн**, а за повторне впродовж року таке порушення – **1020 грн**.

п. 120.1 ПКУ

На строк дії карантину (з 1 березня 2020 р. по останній день місяця завершення карантину) відповідальність не застосовується

п. 52-1 підрозділу 10 р. ХХ ПКУ

Адмінвідповідальність для посадових осіб організації – від 85 до 170 грн, а за повторне таке порушення впродовж року – від 170 грн до 255 грн.

Ст. 163¹ КпАП

Способи подання звіту

Звіт можна подати одним із таких способів:

- особисто або через уповноважену на це особу;
- надіслати поштою з повідомленням про вручення та з описом вкладення (треба надіслати Звіт не пізніше ніж за п'ять днів до закінчення граничного строку подання, п. 49.5 ПКУ);
- засобами електронного зв'язку в електронній формі (не пізніше закінчення останньої години дня, в якому спливає такий граничний строк).

П. 49.3 ПКУ

Важливо: обов'язок подавати декларацію в електронному вигляді діє для платників податків, котрі належать до великих і середніх підприємств.

П. 49.4 ПКУ

При поданні в електронному вигляді – код форми [J0101911](https://tax.gov.ua/data/material/000/006/58768/Forms_deklar.htm)
https://tax.gov.ua/data/material/000/006/58768/Forms_deklar.htm

Фінзвітність до податкової

Разом зі Звітом про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації слід подати і **річну фінансову звітність**.

У таблиці під основною частиною Звіту, у відповідній графі, ставиться відмітка «+» **про подання відповідної форми (форм) фінзвітності**

П. 46.2 ПКУ

Важливо: без додавання фінзвітності Звіт не вважатимуть поданим, адже немає невід'ємної частини.

Податківці вважають:

- мікро-неприбуткові – ф. № 1 мс та № 2-мс,
- малі – ф. № 1-м та № 2-м,
- середні та великі – загальні форми

ЗІР 102.20.02

Звіт з нулями («пустий»)

Навіть якщо жоден рядок Звіту не заповнений – подати його потрібно. Адже у фінзвітності хоч якісь дані є - а раз так, є інформація для декларування (бо фінзвітність невід’ємна частина Звіту).

ІПК ДПСУ від 12.02.2020 р. № 553/6/99-00-07-02-02-06/ІПК

Правила заповнення звіту

Шапка:

поле 1 – тип Звіту: «Звітний», «Новий звітний», «Уточнюючий»;

поле 2 – відмітка щодо звітного періоду – рік чи місяць.

У шапці Звіту зазначається:

- повне найменування неприбуткової організації згідно з реєстраційними документами;
- код за ЄДРПОУ;
- податкова адреса неприбуткової організації;
- номер телефону та факс (податківці говорять про обов'язковість цього реквізиту для оперативного зв'язку з неприбутковою організацією);
- дата та номер рішення контролюючого органу про внесення неприбуткової організації до Реєстру;
- ознака неприбуткової установи (організації);
- найменування контролюючого органу, до якого подається Звіт.

Інформація про дату та номер Рішення про включення неприбуткової організації до Реєстру неприбуткових установ та організацій (рядок 7), а також ознака неприбутковості (рядок 8) є обов'язковими реквізитами форми Звіту.

П. 48.4 ПКУ

Лист ДФСУ від 19.07.2017 р. №19001/7/99-99-15-02-01-17

Правила заповнення звіту

Звіт заповнюється на підставі даних бухобліку. **Касовий метод не застосовується!** Формування доходів і витрат, які відображають у Звіті, здійснюється **за правилами бухобліку**, тобто у момент їх виникнення незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів.

Лист ДФСУ від 17.10.2016 р. №33649/7/99-99-15-02-01-17

Лист ДФСУ від 19.07.2017 р. №19001/7/99-99-15-02-01-17

Звіт повинен містити показники діяльності всіх підрозділів без створення юридичної особи неприбуткової організації, що входять до її складу.

ІПК ГУ ДФС в Одеській області від 19.01.2018 р. №229/ІПК/15-32-12-01-04

Правила заповнення звіту

Частина I. Її заповнюють усі неприбуткові установи, що складають Звіт. У неї вписують доходи (у рядках 1.1 – 1.11 Звіту) і витрати (у рядках 2.1 – 2.6 Звіту), понесені у звітному періоді неприбутковою організацією.

Лист ДФСУ від 19.07.2017 р. №19001/7/99-99-15-02-01-17

За помилки у частині I не буде ані штрафу, ані пені. Єдине, що може загрожувати, – адмінштраф за помилки у звітності – від 85 грн до 170 грн, за повторне впродовж року – від 170 грн до 255 грн, відповідно до ст. 163-¹ КпАП.

Зразки заповнення Звіту привело Головне управління ДФС у Черкаській області за посиланням <http://ck.sfs.gov.ua/media-ark/news-ark/323588.html>

Правила заповнення звіту

Частина 2. Неприбутківець заповнює цю частину, лише якщо порушив умови п. 133.4 ПКУ! Тобто сама наявність прибутку не робить неприбутківця «прибутківцем» і не зобов'язує сплачувати податок на прибуток. Важливо й інше: чи використано активи **не за цільовим призначенням**. Суму податку з рядка 6 Звіту потрібно буде сплатити не пізніше **10 календарних днів за граничною датою подання Звіту (тобто не пізніше 30 календарних днів, що слідують за місяцем порушення)**.

У додатку ГД – приводять відомості про гуманітарну допомогу (залишок на початок та кінець періоду, отримання, використання/розподіл за цільовим і нецільовим призначенням).

Звіт підписує керівник неприбуткової організації і головний бухгалтер (особа, відповідальна за ведення бухгалтерського обліку), також у ньому проставляється печатка за наявності.

Виправлення помилок у звіті

При виявленні помилок у Звіті вже після граничної дати його подання є два способи їх виправлення, відповідно до п. 50.1 ПКУ:

- **подати уточнюючий Звіт.** Його заповнюють з усіма правильними показниками і з відміткою «Уточнюючий». А якщо помилка призвела до заниження податкових зобов'язань (це можливо, якщо в частині II занижили показники у рядку 6), то заповнюють ще й рядки 7, 9, 10 такого Звіту – відображають, відповідно, суму заниження (рядок 7 із позитивним значенням), самоштраф (3%, рядок 10) і пеню, яку розраховують за ст. 129 ПКУ (рядок 9). Зауважимо: додаток ВП у такому разі не заповнюють.
- **виправити помилку через поточний звітний Звіт із заповненням додатка ВП (прописано, що цей додаток до рядків 7 – 9, тобто, фактично, тоді, коли є заниження чи завищення податкових зобов'язань, тобто коли є помилка у розділі II).** Заповнюють додаток ВП так, ніби помилки не було. Суму заниження чи завищення податкових зобов'язань відображають у рядку 7 із відповідним знаком, самоштраф 5% (рядок 8) – якщо є заниження, і пеню (рядок 9) – знову ж таки, якщо є заниження податкових зобов'язань. Далі суми з таблиці 2 додатка ВП переносять у рядки 7, 8, 9 основної частини Звіту.

Декларація з податку на прибуток

Неприбуткова організація, яка включена у Реєстр, подає Декларацію з прибутку якщо:

1) це новостворена організація, яка не встигла подати Заяву № 1-РН протягом 10 днів після Держреєстрації. Тоді при звітуванні за рік їй треба 1) подати Декларацію з податку на прибуток за період з дати Держреєстрації до дати включення у Реєстр неприбуткових організацій і фінзвітність за цей період; 2) Звіт про використання доходів (прибутків) за період з дати включення у Реєстр до кінця року і фінзвітність за рік; 3) пояснення у довільній формі.

Лист ДФС від 11.05.2019 р. № 2075/6/99-99-15-02-02-15/ІПК

2) були виплати нерезиденту-юрособі з джерел походження з України. У такому разі треба подати Декларацію з податку на прибуток з заповненим рядком 23 та додатком ПН.

*Головне управління ДПС у Дніпропетровській області, категорія 102.04 ЗІР
ІПК ДФСУ від від 21.09.2017 р. 2011/6/99-99-15-02-02-15/ІПК,
ІПК ГУ ДФС у м. Києві від 17.07.2017 р. № 1204/ІПК/26-15-12-03-11*

3) було нецільове використання коштів, активів. Звіт слід подати не пізніше 20 днів за місяцем нецільового використання та фінзвітність до нього. Потім Декларацію з прибутку щокварталу до кінця року.

Податок на репатріацію

У разі виплати нерезидентам-юрособам доходів з джерел походження з України (їх перелік – у пп. 141.4.1 ПКУ) треба утримати податок за таких доходів (п. 141.4 ПКУ)

ЗІР категорія 102.04 ПКУ

Звітують – додаток ПН до декларації з податку на прибуток та рядок 23 у ній.

ПДВ

Коли загрожує обов'язкова реєстрація платником ПДВ? Які операції враховують для порівняння з лімітом в 1 млн грн для обов'язкової реєстрації ПДВ-шником. Правила реєстрації. Відповідальність за nereєстрацію.

ПДВ-наслідки операцій:

- грантів;
- членських внесків;
- благодійної допомоги;
- гуманітарної допомоги;
- отримання процентів;
- продажу основних засобів;
- ліквідації основних засобів;
- отримання послуг від нерезидентів;
- безкоштовної передачі товарів/послуг;
- орендної плати.

Компенсуючі податкові зобов'язання – за якими операціями виникають та коли їх нараховують.

Обов'язкова реєстрація платником ПДВ

Якщо загальна сума від здійснення операцій з **ПОСТАЧАННЯ** товарів/послуг, що **підлягають оподаткуванню** згідно з р. V ПКУ, у т. ч. з використанням локальної або глобальної комп'ютерної мережі, нарахована (сплачена) такій особі **протягом останніх 12 календарних місяців, сукупно перевищує 1 млн грн** (без урахування ПДВ), така особа зобов'язана зареєструватися як платник ПДВ у контролюючому органі за своїм місцезнаходженням (місцем проживання) з дотриманням вимог, передбачених ст. 183 ПКУ, *крім особи, яка є платником єдиного податку першої – третьої групи.*

П. 181.1 ПКУ

Обов'язкова реєстрація платником ПДВ

Які операції рахують для порівняння з критерієм 1 млн грн?

Операції **ПОСТАЧАННЯ**, що підлягають оподаткуванню ПДВ.

Тож відсікаємо операції, які однозначно не є постачанням. Скажімо, отримання поворотної фіндопомоги, безповоротна фіндопомога, імпорт, отримання послуг від нерезидента тощо. Кожну операцію пропускаємо через «призму» терміну постачання (з пп. 14.1.191 та пп. 14.1.185 ПКУ).

Обов'язкова реєстрація платником ПДВ

Отримано грант на суму понад 1 млн грн – чи реєструватися платником ПДВ?

Ні, якщо грант – це не оплата за товари/послуги.

Сума коштів у вигляді гранту, що надійшли на безоплатній і безповоротній основі від фонду, може приймати участь в обрахунку граничного обсягу для реєстрації особи платником ПДВ, якщо такі кошти надходять в рахунок оплати вартості товарів/послуг, які постачаються платником (в тому числі третім особам).

Якщо кошти, що надаються отримувачу у вигляді гранту на безоплатній і безповоротній основі фондом, не є оплатою вартості товарів/послуг, які постачаються отримувачем гранту (в тому числі третім особам), то такі кошти не враховуються при визначенні граничного обсягу для реєстрації платником ПДВ.

Лист ДПС від 24.02.2020 № 750/6/99-00-07-03-02-06/ІПК

Обов'язкова реєстрація платником ПДВ

Операції імпорту (ввезення товарів) рахувати в реєстраційному ліміті?

Ні, операції з ввезення товарів на митну територію України є об'єктом оподаткування ПДВ (пп. «в» п. 185.1 ПКУ). АЛЕ вони не належать до операцій постачання товарів (лист ДПАУ від 04.04.2007 р. № 3230/6/16-1515-26);

Операції з отримання послуг від нерезидента, місце постачання яких митна територія України – беруть участь в розрахунку реєстраційної межі?

Ні, хоч отримання послуг від нерезидента, місце постачання яких митна територія України, і належить до об'єкта оподаткування ПДВ, але це не операції з постачання послуг, а операції з їх придбання. Тож хоч операція і оподатковувана, але НЕ постачання.

Обов'язкова реєстрація платником ПДВ

Чи включати в реєстраційний обсяг безоплатну роздачу (надання) товарів/послуг?

Так, бо така безоплатна передача – операція постачання.

«операції з безоплатного розповсюдження/надання товарів/послуг при проведенні корпоративних заходів і рекламних компаній та безоплатної передачі/надання товарів/послуг як благодійної допомоги неприбутковим організаціям і фізичним особам є об'єктом оподаткування ПДВ.

Обсяг таких операцій враховується при обрахунку граничної суми від здійснення операцій з постачання товарів/послуг для цілей обов'язкової реєстрації особи як платника ПДВ відповідно до пункту 181.1 статті 181 розділу V Кодексу».

ІПК ДФСУ від 18.07.2019 р. № 3324/6/99-99-15-03-02-15/ІПК

АЛЕ судова практика говорить інше – оскільки дохід не отримується (сума не «нарахована (сплачена)») – умова п. 181.1 ПКУ не виконується.

- постанова Другого апеляційного адмінсуду від 26.02.2020 р. у справі № 520/8339/19;
- постанови Верховного Суду від 28.08.2018 р. у справі № 803/1317/13-а, від 11.06.2019 р. у справі № 826/3940/14, від 22.07.2019 р. у справі № 815/5632/16

Обов'язкова реєстрація платником ПДВ

Безоплатно надані товари, роботи, послуги:

- товари, що надаються згідно з договорами дарування, іншими договорами, за якими не передбачається грошова або інша компенсація вартості таких товарів чи їх повернення, або без укладення таких договорів;
- роботи (послуги), що виконуються (надаються) без висування вимоги щодо компенсації їх вартості;
- товари, передані юридичній чи фізичній особі на відповідальне зберігання і використанні нею.

Пп. 14.1.13 ПКУ

Обов'язкова реєстрація платником ПДВ

Важливо:

На період карантину – з 17 березня по останній день місяця дії карантину.

Операції з пп. 197.1.15 (благодійні передачі) та п. 71 підрозділу 2 р. ХХ (постачання транспортних засобів деяким категоріям осіб) не рахують в 1-мільйонному обсязі ст. 181 ПКУ громадськими об'єднаннями та благодійними організаціями.

П. 72 підрозділу 2 р. ХХ ПКУ

Обов'язкова реєстрація платником ПДВ

Що потрапляє до оподатковуваних операцій поточання?

Оподатковувана операція для цілей р. V Кодексу — це операція, яка підлягає оподаткуванню ПДВ.

Із цього слідує, що це **операції з постачання товарів (послуг), які оподатковують ПДВ за ставками 20%, 7% або 0%** (підтверджує це і назва ст. 194 «Операції, що підлягають оподаткуванню за основною ставкою» та 195 «Операції, що підлягають оподаткуванню за нульовою ставкою», операції за ставкою 7% прописані у пп. «в» п. 193.1 ПКУ).

Пп. 14.1.186 ПКУ

Обов'язкова реєстрація платником ПДВ

Варіанти трактування

«операції постачання, що підлягають оподаткуванню»

Варіант 1. Постачання, які оподатковуються ПДВ («вузький»)	Варіант 2. Постачання, які є об'єктом оподаткування ПДВ («широкий»)
Оподатковувані операції за ставкою 20%	
Оподатковувані операції за ставкою 7%, 14%	
Оподатковувані операції за ставкою 0%	
Звільнені від оподаткування (пільгові) (прописані у ст. 197 ПКУ та підрозділі 2 р. ХХ ПКУ)	Звільнені від оподаткування (пільгові) (прописані у ст. 197 ПКУ та підрозділі 2 р. ХХ ПКУ)
Не є об'єктом оподаткування ПДВ (за ст. 196 ПКУ)	Не є об'єктом оподаткування ПДВ (за ст. 196 ПКУ)

Податківці за Варіант 2, тобто в т. ч. і звільнені від оподаткування ПДВ операції рахують

ІПК ДФСУ від 14.05.2019 р. № 2168/6/99-99-13-02-03-15/ІПК

Обов'язкова реєстрація платником ПДВ

Судова практика

Необ'єктні операції при розрахунку реєстраційного обсягу не враховуються.

*Постанова Харківського апеляційного адмінсуду
від 10.07.2018 р. у справі № 820/268/18*

«Системний аналіз норм статті 198 ПК України свідчить про те, що ПК України не ототожнює поняття "оподатковувані операції" та "ті, що звільнені (тимчасово звільнені) від оподаткування".

З врахуванням викладеного, суд приходить до переконання про те, що під оподатковуваними поставками слід мати на увазі поставку товарів або поставку послуг, в результаті яких у платника податку-постачальника виникає об'єкт оподаткування податком на додану вартість та, відповідно, нараховуються податкові зобов'язання з цього податку»

*Постанова Тернопільський окружний адмінсуд від 26.12.2012 р. у справі № 2-а/1970/4041/12
Ухвала Львівського апеляційного адмінсуду від 23.06.2014р. у справі № 876/2094/13*

«При визначенні загального обсягу оподатковуваних операцій звітного періоду для обов'язкової реєстрації платником ПДВ враховуються обсяги операцій, що підлягають оподаткуванню за основною ставкою ПДВ, нульовою ставкою ПДВ, звільнені та тимчасово звільнені від оподаткування ПДВ»

Постанова Кіровоградського окружного суду від 16.04.2013 р. у справі № 811/774/13-а

Обов'язкова реєстрація платником ПДВ

Як визначати дату постачання для підрахунку реєстраційного обсягу?

У п. 181.1 ПКУ сказано про суми постачання, яка «нарахована (сплачена)». Тож рахуємо за правилом «першої» події:

- отримали передоплату на поточний рахунок, касу;
- відвантажили товари, надали послуги/послуги.

І якщо загальна сума «постачань» (оплати/нарахування) перевищує 1 млн грн – слід зареєструватися платником ПДВ.

Порядок реєстрації платником ПДВ

При обов'язковій реєстрації платником ПДВ реєстраційну заяву треба подати до контролюючого органу **не пізніше 10 числа календарного місяця, що настає за місяцем, в якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій 1 млн грн.**

Наприклад, 1 млн грн перевищили у липні 2021 р., тоді заяву треба подати не пізніше 10 серпня.

Заяву подають за формою № 1-ПДВ (форма затверджена наказом Мінфіну від 14.11.2014 р. № 1130).

П. 183.1, п.183.2 ПКУ, п. 3.5 Положення № 1130

Зразки заповнення заяв, приведені податківцями, - за посиланням

<https://kyiv.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/399973.html>

Відповідальність за nereєстрацію

Відповідальність

- **за неподання декларації – не застосовують** (бо неплатник не подає декларації, відповідно навіть при простроченні подання заяви не може скласти декларацію не будучи платником ПДВ – Узагальнююча № 588);
- **за несплату податкових зобов'язань – податківці самостійно** нарахують податкові зобов'язання за проведеною документальною перевіркою і накладуть **штраф 10%** від такого зобов'язання - **якщо порушення без умислу, 25%** - якщо з умислом, 50 % – при повторному порушенні протягом 1095 днів з умислом.

Але в постанові Верховного суду від 06.02.2020 р. у справі №200/12014/18-а (№К/9901/21963/19) знаходимо, що й за неподання декларації за кожен місяць податківці нараховували штраф

«Типові» пільги для неприбуткових організацій

- Постачання послуг з охорони здоров'я закладами охорони здоров'я, які мають ліцензію (крім ряду винятків) - пп. 197.1.5 ПКУ.
- Постачання реабілітаційних послуг особам з інвалідністю, дітям з інвалідністю, а також постачання путівок на санаторно-курортне лікування, оздоровлення та відпочинок на території України фізичних осіб віком до 18 років, осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю - пп. 197.1.6 ПКУ.
- Постачання релігійними організаціями культових послуг та предметів культового призначення за переліком – пп. 197.1.9 ПКУ.
- Надання благодійної допомоги благодійним організаціям, а також надання такої допомоги благодійними організаціями (за доримання умов) – пп. 197.1.15 ПКУ.
- Міжнародна технічна допомога, гуманітарна допомога – пп. 197.11 ПКУ.
- Гранти відповідно до програм Глобального фонду для боротьби із СНІДом, туберкульозом та малярією в Україні – пп. 26 підрозділу 2 р. XX ПКУ.

ПДВ-наслідки типових операцій

Операція	Наслідки з ПДВ	Підстава, примітки
Грант	Оплата за товари/послуги–20%, Не оплата – не об'єкт Звільнення – пп. 26 підр. 2 р. ХХ ПКУ	ЗІР 101.16, Порядок від 15.02.2002 р. № 153, ІПК від 22.01.2019 р. № 239/6/99-99-15-03-02-15ІПК
Членські внески	Не об'єкт	лист ГУ ДФС у м. Києві від 01.11.2016 р. № 7074/К/26-15-12-05-11, ІПК ДПСУ від 05.12.2019 р. № 1731/6/99-00-07-03-02-15/ІПК Судові рішення, де податківці бажають бачити об'єкт оподаткування ухвала ВАСУ від 16.09.15 р. у справі К/800/58954/13 http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/52078125
Благодійна допомога	Звільнення – за умов з пп. 197.1.15 ПКУ	Пп. 197.1.15 ПКУ
Проценти	Не об'єкт	Лист ДФСУ від 04.11.2015 р. № 24616/10/28-10-06-11
Продаж ОЗ, товарів	20%	Пп. 14.1.191, пп. «а» п. 185.1, п. 188.1, п. 193.1 ПКУ
Ліквідація ОЗ	20%, якщо умови пп. 189.9 не виконуються	Пп. 14.1.191, п. 189.9 ПКУ

ПДВ-наслідки типових операцій

Операція	Наслідки з ПДВ	Підстава, примітки
Отримання послуг від нерезидента	Якщо місце постачання митна територія України за ст. 186 ПКУ – 20%	Ст. 186, ст. 208 ПКУ
Надання послуг оренди	20%	Пп. 14.1.185, пп. «б» п. 185.1, п. 188.1, п. 193.1 ПКУ
Безкоштовна передача товарів/послуг	20% (якщо не звільнені)	Пп. 14.1.191, пп. 14.1.185, п. 185.1, п. 188.1 ПКУ
Плата за утримання будинків і прибудинкової території у ОСББ, оплата за комунальні послуги	20%	Не об'єкт - лист ГУ ДФС у м. Києві від 01.11.2016 № 7074/К/26-15-12-05-11, лист Мінфіну від 05.07.2012 р. № 31-08310-3-8/4538, лист ДФСУ від 31.08.2017 р. № 1773/6/99-99-15-03-02-15/ІПК ухвалі ВАСУ від 13.10.15 р. у справі К/800/12561/14 http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/52420519
Внески співвласників до резервного, ремонтного та інших фондів	Не об'єкт	Не об'єкт - лист ГУ ДФС у м. Києві від 01.11.2016 № 7074/К/26-15-12-05-11 ухвалу Львівського апеляційного адмінсуду від 27.01.2015 р. у справі № 121106/11/9104). http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/42495047

Оподаткування типових операцій

Питання

Чи повинен платник податку при отриманні коштів, які надійшли у вигляді **гранту**, в тому числі отримані у рамках проєкту міжнародної технічної допомоги, включати їх до бази оподаткування ПДВ та складати податкову накладну?

Відповідь

Коротка:

Якщо кошти, які платник податку отримує у вигляді **гранту**, є оплатою вартості товарів/послуг які постачаються (у т.ч. третім особам), то платник податку повинен включити їх до бази оподаткування ПДВ, скласти і зареєструвати в Єдиному реєстрі податкових накладних (далі – ЄРПН) податкову накладну.

Водночас, платник податку не включає до бази оподаткування ПДВ і не складає податкову накладну, якщо отриманні у вигляді **гранту** кошти не є оплатою вартості товарів/послуг які постачаються (у т.ч. третім особам).

Крім того, операції з постачання товарів/послуг у рамках проєкту міжнародної технічної допомоги (далі – МТД) у межах затвердженого плану закупівлі товарів, робіт і послуг, що придбаваються за рахунок МТД, у тому числі у вигляді **грантів**, звільняються від оподаткування ПДВ у разі дотримання умов, передбачених Порядком залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги. При здійсненні таких операцій постачальник повинен скласти виконавцю проєкту МТД податкову накладну, яка підлягає реєстрації в ЄРПН.

ЗІР 101.16

Компенсуючі податкові зобов'язання з ПДВ

Платник податку зобов'язаний нарахувати податкові зобов'язання за товарами/послугами, необоротними активами придбаними/виготовленими з ПДВ , у разі якщо такі товари/послуги, необоротні активи призначаються для їх використання або починають використовуватися (за купівлями до 1 липня 2015 року, – якщо вхідний ПДВ включили до податкового кредиту):	
а)	в операціях, що не є об'єктом оподаткування відповідно до ст. 196 ПКУ або місце постачання яких розташоване за межами митної території України. Виняток з пп. 197.1.7 ПКУ – реорганізації (злиття, приєднання, поділу, виділення та перетворення) юросіб
б)	в операціях, звільнених від оподаткування відповідно до ст. 197, підрозділу 2 р. ХХ ПКУ, міжнародних договорів (угод). Винятки: • з пп. 197.1.28 ПКУ постачання товарів/послуг у частині суми компенсації на покриття різниці між фактичними витратами та регульованими цінами (тарифами) у вигляді виробничої дотації з бюджету; • з п. 197.11 ПКУ – постачання товарів, послуг, ввезення товарів як міжнародної технічної допомоги, чи таких, що профінансовані за рахунок такої допомоги, ввезення гуманітарної допомоги
в)	в операціях, що здійснюються в межах балансу , у т. ч. передача для невиробничого використання, переведення виробничих необоротних активів до складу невиробничих необоротних активів
г)	в операціях, що не є господарською діяльністю платника податку. Виняток: ліквідація основних засобів (за п. 189.9 ПКУ)

П. 198.5 ПКУ

Компенсуючі податкові зобов'язання з ПДВ

База нарахування компенсуючих ПЗ

П. 189.1 ПКУ

- **за необоротними активами** – виходячи з **балансової (залишкової) вартості**, що склалася станом на початок звітного (податкового) періоду, протягом якого здійснюються такі операції (у разі відсутності обліку необоротних активів - виходячи із звичайної ціни);
- **за товарами/послугами** – виходячи з **вартості їх придбання**.

Компенсуючі податкові зобов'язання з ПДВ

Дата компенсуючих ПЗ

Компенсуючі ПЗ нараховують:

- якщо відразу при придбанні відомо напрям використання товарів/послуг – **на дату їх придбання**;
- якщо на дату придбання планується їх використання в оподатковуваних ПДВ операціях господарності, а потім починають використовуватися в неоподатковуваних операціях/чи негосподарних – **на дату початку їх фактичного використання**, визначену в первинних документах, складених відповідно до Закону про бухоблік.

Компенсуючі податкові зобов'язання з ПДВ

Податкова накладна на компенсуючі ПЗ

«Звичайна» ПН на дату виникнення ПЗ для нарахування компенсуючих податкових зобов'язань за операцією-підставою з п. 198.5 ПКУ (тип причини 13)

або

Зведена ПН не пізніше останнього дня звітного періоду (тип причини – 13), код ознаки зведеної – 1

Анулювання реєстрації платником ПДВ

Анулювання за рішенням податківців – п. 184.1 ПКУ

Можна **добровільно** відмовитися від статусу платника ПДВ якщо за останні 12 місяців обсяг оподатковуваних операцій не перевищив 1 млн грн – за заявою (форма № 3-ПДВ з додатку 3 Положення № 1130). Розглядає контролюючий орган протягом 10 календарних днів (повідомляє письмово впродовж 3 після дня анулювання реєстрації).

При анулюванні реєстрації за самостійним рішенням податківців вони оформляють форму № 6-РПДВ (дата підписання – дата анулювання реєстрації). Впродовж 3 днів повідомляють платника.

Ваші запитання

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Легкого обліку!